

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

УДК 351.745

Князєв С. М. – кандидат юридичних наук, докторант Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ НЕГЛАСНОЇ РОБОТИ Й ОПЕРАТИВНО- РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Схарактеризовано нормативно-правове підґрунтя негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності в Україні. Систематизовано нормативно-правові акти, що регламентують негласну роботу й оперативно-розшукову діяльність, для чого об'єднано їх у такі групи: загального характеру, що визначають основні завдання негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності; окреслюють порядок застосування гласних і негласних оперативно-розшукових сил та дій суб'єктів; встановлюють порядок застосування специфічних засобів негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності; визначають застосування конкретних форм і методів негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності; регламентують порядок накопичення, систематизації та використання отриманої інформації. Умовно нормативно-правові джерела, які регламентують організацію негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності, розділено на дві групи: міжнародне та національне законодавство. Розглянуто міжнародні договори України, які висвітлюють питання міжнародного співробітництва в окресленій сфері діяльності. Окрему групу в правовому регулюванні негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності в Україні становлять нормативно-правові акти з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про державну таємницю» 1994 року. Визначено ознаки нормативно-правової регламентації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності на сучасному етапі розвитку України. Констатовано, що в нашій державі сформовано достатню базу, яка надає можливість забезпечити організацію негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності на належній правовій основі. Попри це, окремі питання потребують подальшого розроблення й удосконалення.

Ключові слова: негласна робота; оперативно-розшукова діяльність; нормативно-правовий акт.

Постановка питання. Розбудова правової держави передбачає якісно новий рівень осмислення змісту і завдань правоохоронної діяльності, удосконалення нормативно-правової регламентації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності.

Дослідженню питань нормативно-правової регламентації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності присвячено праці вітчизняних учених: В. І. Василичука, В. О. Глушкова, М. Л. Грібова, Е. О. Дідоренка, В. П. Євтушка, О. І. Козаченка, Я. Ю. Кондратьєва, А. М. Кислого,

Д. Й. Никифорчука, М. А. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої, М. В. Стащак, С. С. Чернявського, В. В. Шендрика та ін.

Зміни, які відбуваються в правовому житті держави, практиці організації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності, зумовлюють необхідність з'ясування засад нормативно-правового регулювання, оцінювання його сучасного стану, а на підставі отриманих відомостей – окреслення напрямів їх удосконалення.

Попередньо здійснені дослідження надали можливість виокремити історичні періоди зародження, становлення й розвитку нормативно-правового регулювання негласної роботи та оперативно-розшукової діяльності: перший етап охоплює період Київської Русі (X–XIII ст.); другий пов'язаний із приналежністю українських земель до Великого князівства Литовського та Речі Посполитої (XIV–XVI ст.); третій припадає на часи, коли Україна входила до складу Російської імперії (XVII – поч. XX ст.); четвертий умовно визначено як «радянський період» (1917–1991); п'ятий розпочався зі здобуття Україною незалежності й тривав до прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України 2012 року; шостий триває дотепер і пов'язаний із дією нового кримінального процесуального законодавства та реформуванням системи правоохоронних органів [1, с. 115–128].

Зміни, які відбуваються в сучасному правовому житті держави, практиці організації діяльності правоохоронних органів, актуалізують дослідження системи законодавчих і нормативно-правових актів, які регулюють організацію негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності в Україні.

Формування досконалого правового підґрунтя негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності є першочерговим завданням на сучасному етапі.

Погляди вчених щодо правових засад окресленої діяльності різняться. Зокрема, О. М. Бандурка охоплює цим поняттям положення: а) Конституції і відповідних законів України; б) нормативно-правових актів міністерств і відомств та судових органів; в) міжнародно-правових актів (договорів), учасником яких є Україна [2, с. 62].

На думку І. Р. Шинкаренка, правове підґрунтя становлять: а) законодавчі акти; б) нормативні акти; в) міжнародно-правові договори. З-поміж законодавчих актів учений виокремлює три групи актів, що визначають: а) правові засади діяльності всіх органів державної влади; б) сутність оперативно-розшукової діяльності; в) правові основи за окремими напрямами протидії

злочинності. Нормативні акти окреслюють: а) загальні положення оперативно-розшукової діяльності; б) завдання та компетенцію оперативних підрозділів щодо протидії злочинності; в) регламентацію проведення окремих оперативно-розшукових заходів [3, с. 24].

Згідно з позицією М. А. Погорецького, правові основи – це: а) Конституція України; б) міжнародно-правові угоди й договори, учасником яких є Україна; в) закони України за функціональним призначенням; г) закони України стосовно суб'єктів здійснення та нагляду; д) інші законодавчі, підзаконні й відомчі нормативні акти [4, с. 11].

Правові норми, які містяться в цих документах і регламентують проведення гласних чи негласних оперативно-розшукових заходів, мають різну значущість. Їх система і взаємозалежність будуть визначати правову основу негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності органів Національної поліції України.

Принципово новий етап розвитку законодавства у сфері негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності розпочався у зв'язку з набуттям Україною незалежності. До цього правове регулювання негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності продовжувало традиції радянських часів і на практиці супроводжувалося, по-перше, браком єдиного, «надвідомчого» підходу до врегулювання відносин між громадянином й оперативним підрозділом, що унеможливлювало їх правову кваліфікацію; по-друге, відсутність безпосереднього контролю з боку суспільства за законністю проведення негласних оперативно-розшукових заходів.

Помітною подією в правовому житті нашої держави стало прийняття Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» 18 лютого 1992 року [5]. Цей Закон вивів оперативно-розшукову діяльність з таємної, закритої діяльності та поставив у ряд інших сфер суспільних відносин держави.

Наступний, якісно новий етап законодавчого регулювання негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності пов'язаний з прийняттям нового КПК України 2012 року [6]. Він утвердив підхід щодо посилення прозорості оперативно-розшукової діяльності, запровадив у практику діяльності з розслідування злочинів сучасний напрям – систему проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Важливими в контексті змін, що відбулися, є положення Закону України «Про Національну поліцію» [7], Інструкції про організацію

проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [8] тощо.

Слушною є думка М. Л. Грібова, який зауважує, що після прийняття 2012 року КПК України започатковано тенденцію на зближення оперативно-розшукової діяльності та кримінального процесу, що відповідає світовій практиці функціонування органів кримінальної юстиції, а також вимогам логіки. Законодавець одночасно відніс підрозділи детективів Національного антикорупційного бюро України до кола як органів досудового розслідування, так й оперативних підрозділів. Водночас аналіз практичної реалізації положень КПК України засвідчує, що позитивні зрушення супроводжуються численними проблемами [9, с. 98]. Зазначене ще раз підтверджує актуальність досліджуваних питань, оскільки формування досконалої правової основи організації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності є запорукою успішного правозастосування.

Можливість самостійного проведення слідчим негласних слідчих (розшукових) дій, на нашу думку, сприятиме процесуальній економії, оскільки слідчий у деяких випадках звільняється від надання доручень оперативним підрозділам, очікування на їх розгляд і результати проведення. Водночас самостійне проведення слідчим таких негласних слідчих (розшукових) дій, як, наприклад, контроль за вчиненням злочину (контрольована поставка, контрольована й оперативна закупка, спеціальний слідчий експеримент, імітування обстановки злочину), виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації, є неможливим. Брак чіткого унормування засад і порядку взаємодії слідчих й оперативних працівників під час здійснення заходів оперативно-розшукового характеру без визначення між ними «зворотних зв'язків» може призвести до порушення законності та розголошення службової таємниці.

Таким чином, слід констатувати, що ознаками законодавчого врегулювання організації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності на сучасному етапі розвитку є такі: 1) це сфера суспільних відносин правоохоронної діяльності, правове регулювання якої здійснюють на підставі низки нормативно-правових актів, зокрема відомчих; 2) має цілеспрямований, організаційний, результативний характер; 3) передбачає правову форму відносин між суб'єктами й об'єктами; 4) завжди конкретизоване, тобто пов'язане з реальними відносинами; 5) забезпечене цілісною системою засобів, що відповідають

вимогам законності; 6) гарантує доведення норм права до їх виконання; 7) його здійснюють в інтересах суспільства на підставі норм права й актів реалізації права; 8) визначальна мета – вплив на поведінку суб'єктів та об'єктів правоохоронної діяльності для виконання поставлених завдань.

Дослідження законодавчої регламентації негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності має бути системним, ґрунтуватися на трьох компонентах: Конституції та законах України; нормативно-правових актах міністерств і відомств та судових органів; міжнародно-правових актах (договорах), учасником яких є Україна [2, с. 62]. Нині у зв'язку з тим, що злочинність набула міжнародного характеру, необхідним є міжнародне співробітництво правоохоронних органів у сфері оперативно-розшукової діяльності. Важливе значення в правовому регулюванні цих питань має укладення міжнародних договорів з метою виконання поставлених завдань [10, с. 240–247].

Залежно від правової сили, кола розв'язуваних питань, використовуваних сил, засобів і методів усі нормативно-правові акти, що регламентують негласну роботу й оперативно-розшукову діяльність, можна згрупувати так:

- загального характеру, що визначають основні завдання негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності (Конституція України 1996 року, Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» 1992 року, Закон України «Про Національну поліцію» 2014 року, Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» 1993 року, Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» 2014 року тощо);

- регламентують порядок застосування гласних і негласних оперативно-розшукових сил та дій суб'єктів (Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» 1992 року, Закон України «Про Національну поліцію» 2014 року тощо);

- встановлюють порядок застосування специфічних засобів негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності (Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, затверджена наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року

№ 114/1042/516/1199/936/1687/5, Інструкція про організацію взаємодії органів розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень, затверджена наказом МВС України від 14 серпня 2012 року № 700, тощо);

- передбачають застосування конкретних форм і методів негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності (Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, затверджена наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5, тощо);

- регламентують порядок накопичення, систематизації та використання отриманої інформації (Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України, затверджене наказом МВС України від 12 жовтня 2009 року № 436; Положення про інтегровану міжвідомчу інформаційно-телекомунікаційну систему щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон, затверджене спільним наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України, МВС України, МЗС України, Міністерства праці та соціальної політики України, СБУ, Служби зовнішньої розвідки України від 3 квітня 2008 року № 284/287/214/150/64/175/266/75, тощо).

Окрему групу в правовому регулюванні негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності в Україні становлять нормативно-правові акти з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про державну таємницю» 1994 року [11].

Умовно джерела, які регулюють організацію негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності, можна розділити на два блоки: такі, що належать до міжнародного та національного законодавства. Вивчення законодавства за такими групами є актуальним у зв'язку з набуттям злочинністю міжнародного характеру.

Під час міжнародного співробітництва з розкриття та розслідування злочинів можуть проводити спільні розслідування, залучаючи специфічні форми й методи оперативно-розшукової діяльності; здійснювати обмін інформацією, що стосується правових питань, рівня протидії злочинності та співробітництва з

окремих питань; уживати заходів з розшуку особи з метою притягнення до відповідальності, забезпечення видачі або виконання вироку; інші скоординовані заходи з попередження, припинення, розкриття і розслідування злочинів.

Пріоритетне значення в правовому регулюванні заходів міжнародного співробітництва мають міжнародні договори України. Так, згідно з Конституцією України 1996 року, «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України» (ч. 1. ст. 9) [12].

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори» 2004 року [13], якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовують правила міжнародного договору.

Окремі питання міжнародного співробітництва у сфері негласної роботи й оперативно-розшукової діяльності відображено в змісті міжнародних договорів України.

Наприклад, згідно з положеннями Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року, ратифікованої Законом України 2004 року, з метою сприяння міжнародному співробітництву у справі активнішого попередження транснаціональної організованої злочинності та протидії їй, компетентні органи можуть створювати органи з проведення спеціальних розслідувань (ст. 19), застосовувати спеціальні методи розслідування, такі як контрольовані поставки, електронне спостереження або інші форми спостереження, агентурні операції тощо (ст. 20) [14].

На відомчому рівні співробітництву в зазначеній сфері теж приділено належну увагу. Так, відповідно до Угоди про співробітництво між МВС України та МВС Республіки Хорватія від 24 травня 1993 року, сторони зобов'язалися співпрацювати та надавати одна одній допомогу в забезпеченні громадського порядку, запобіганні, розкритті та розслідуванні злочинів. Співробітництво сторін передбачає форми: «...обміну оперативно-розшуковою, криміналістичною інформацією та матеріалами... проведення спільних, заздалегідь погоджених дій» (ст. 3) [15].

Висновки. Отже, на сучасному етапі в Україні загалом сформувалася достатня законодавча база, що надає можливість забезпечити організацію негласної роботи й оперативно-розшукової

діяльності на належному правовому підґрунті. Однак це не означає, що чинні нормативно-правові акти не містять недоліків. Цілком закономірно, що вони потребують удосконалення відповідно до нових потреб правоохоронної практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Князев С. М. Історично-правові передумови законодавчого врегулювання організації негласної роботи та оперативно-розшукової діяльності в Україні / С. М. Князев // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2018. – № 1 (15). – С. 115–128.
2. Бандурка О. М. Оперативно-розшукова діяльність : підручник : в 2 ч. / О. М. Бандурка. – Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2002. – Ч. 1. – 336 с.
3. Шинкаренко І. Р. История, современное состояние и перспективы усовершенствования правового регулирования оперативно-розыскной деятельности в Украине / И. Р. Шинкаренко // Оперативно-розыскная деятельность полиции и неотложные правоприменительные меры: взгляды по обе стороны Атлантики : материалы науч.-практ. конф. (11–12 марта 2005 г.). – Днепропетровск : Юрид. акад. МВД Украины, 2005. – С. 24.
4. Погорельский М. А. Оперативно-розшукова діяльність: правові основи (структурно-логічні схеми) : навч. посіб. / М. А. Погорельский ; за ред. Ю. М. Грошевого. – Харків : Арсис, 2003. – 220 с.
5. Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>. – Назва з екрана.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. – Назва з екрана.
7. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 7 лип. 2015 р. № 580-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>. – Назва з екрана.
8. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [Електронний ресурс] : наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листоп. 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>. – Назва з екрана.
9. Грібов М. Л. Теорія оперативно-розшукової діяльності: необхідність оновлення системи фундаментальних категорій науки з огляду на потреби практики / М. Л. Грібов // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2015. – № 3. – С. 98–105.
10. Черноус Ю. М. Міжнародне співробітництво у сфері оперативно-розшукової діяльності / Ю. М. Черноус // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2011. – № 1. – С. 240–249.
11. Про державну таємницю [Електронний ресурс] : Закон України від 21 січ. 1994 р. № 3855-XII. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>. – Назва з екрана.
12. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 черв. 1996 р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрана.

13. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 черв. 2004 р. № 1906-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>. – Назва з екрана.

14. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року : Резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї ООН від 15 листоп. 2000 р. // Збірник міжнародних договорів України про правову допомогу у кримінальних справах. Багатосторонні договори. – Київ, 2006. – С. 554–606.

15. Договір про співробітництво між Урядом України і Урядом Республіки Хорватія у боротьбі з тероризмом, контрабандою, зловживаннями наркотиками, організованою та іншою злочинністю від 26 жовт. 1993 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 44. – Ст. 1830.

REFERENCES

1. Kniaziev, S.M. (2018). Istorychno-pravovi peredumovy zakonodavchoho vrehuliuvannia orhanizatsii nehlasnoi roboty ta operatyvno-rozshukovoi diialnosti v Ukraini [Historical and legal preconditions of legislative regulation of the organization of secret work and operational search activity in Ukraine]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, Legal journal of the National Academy of Internal Affairs*, 1 (15), 115-128 [in Ukrainian].

2. Bandurka, O.M. (2002). *Operatyvno-rozshukova diialnist [Operational-search activity]*. (Vols. 1-2). Kharkiv: Nats. un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].

3. Shinkarenko, I.R. (2005). Istoriia, sroemennoe sostoiianie i perspektivy sovershenstvovaniia pravovogo regulirovaniia operativno-rozysknoi deiatelnosti v Ukraini [History, current state and prospects of improvement of legal regulation of operative-search activity in Ukraine]. *Operativno-rozysknaia deiatelnost policii i neotlozhnye pravoprinenitelnye mery: vzgliady po obe storony Atlantiki, Operative-search activity of the police and urgent enforcement measures: views on both sides of the Atlantic*: Proceedings of the Scientific and Practical Conference. Dnepropetrovsk: Yurid. akad. MVD Ukrainy, (pp. 44) [in Ukrainian].

4. Pohoretskyi, M.A. (2003). *Operatyvno-rozshukova diialnist: pravovi osnovy (strukturno-lohichni skhemy) [Operational-search activity: legal bases (structural-logic schemes)]*. Hroshovyi Yu.M. (Ed.). Kharkiv: Arsis [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy "Pro operatyvno-rozshukovu diialnist": vid 18 liut. 1992 r. No. 2135-XII [Law of Ukraine "On Operational and Investigative Activity" from February 18, 1992, No. 2135-XII]. (n.d.). [zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> [in Ukrainian].

6. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: vid 13 kvit. 2012 r. No. 4651-VI [Criminal Procedural Code of Ukraine from April 13, 2012, No. 4651-VI]. (n.d.). [zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> [in Ukrainian].

7. Zakon Ukrainy "Pro Natsionalnu politsiu": vid 2 lyp. 2015 r. No. 580-VIII [The Law of Ukraine "On National Police" from July 2, 2015, No. 580-VIII]. (n.d.). [zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/580-19). Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/580-19> [in Ukrainian].

8. Nakaz Heneralnoi prokuratury Ukrainy, Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy, Sluzhby bezpeky Ukrainy, Administratsii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, Ministerstva finansiv Ukrainy, Ministerstva yustytisii Ukrainy "Pro zatverdzhennia Instruksii pro orhanizatsiiu provedennia nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii ta vykorystannia yikh rezul'tativ u kryminalnomu provadzhenni": vid 16 lystop. 2012 r. No. 114/1042/516/1199/936/1687/5 [The order of the General Prosecutor's Office of Ukraine, the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the Security Service of Ukraine, the Administration of the State Border Guard Service of Ukraine, the Ministry of Finance of Ukraine, the Ministry of Justice of Ukraine "On Approval of the Instruction on the Organization of Conducting Involuntary Investigative

(Investigation) Actions and Using Their Results in Criminal Proceedings" from November 16, 2012, No. 114/1042/516/1199/936/1687/5]. (n.d.). *zakon4.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12> [in Ukrainian].

9. Hribov, M.L. (2015). Teoriia operativno-rozshukovoi diialnosti: neobkhidnist onovlennia systemy fundamentalnykh katehorii nauky z ohliadu na potreby praktyky [The theory of operative-search activity: the need to update the system of fundamental categories of science, taking into account the needs of practice]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs*, 3, 98-105. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknuvs_2015_3_14 [in Ukrainian].

10. Chornous, Yu.M. (2011). Mizhnarodna spivpratsia u sferi operativno-rozshukovoi diialnosti [International cooperation in the field of operative-search activity]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka, Visnyk of Lugansk State University of Internal Affairs named after, 1*, 240-249 [in Ukrainian].

11. Zakon Ukrainy "Pro derzhavnu taiemnytsiu": vid 21 sich. 1994 r., No.3855-XII [The Law of Ukraine "On State Secrets" from January 21, 1994, No. 3855-XII]. *http://zakon1.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> [in Ukrainian].

12. Konstytutsiia Ukrainy: vid 28 cherv. 1996 r. No. 254k/96-VR [Constitution of Ukraine from June 28, 1996, No. 254k/96-VR]. (n.d.). *zakon5.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].

13. Zakon Ukrainy "Pro mizhnarodni dohovory Ukrainiy": vid 29 cherv. 2004 r. No. 1906-IV [Law of Ukraine "On international treaties of Ukraine": from June 29, 2004, No. 1906-IV]. (n.d.). *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> [in Ukrainian].

14. Rezolyutsiia 55/25 Heneralnoi Asamblei OON vid 15 lystiv. 2000 r. "Konventsiiya OON proty transnatsional'noyi orhanizovanoyi zlochynnosti 2000 roku" [Resolution 55/25 of the UN General Assembly of 15 November. 2000 "United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000"]. *Zbirnyk mizhnarodnykh dohovoriv Ukrainy pro pravovu dopomohu v kryminalnykh spravakh, Collection of International Treaties of Ukraine on Legal Assistance in Criminal Matters*. Kyiv [in Ukrainian].

15. Dohovir pro spivrobitnytstvo mizh Uriadom Ukrainy i Uriadom Respubliky Khorvatiia u borotbi z teroryzmom, kontrabandoiu, zlovzhyvanniamy narkotykamy, orhanizovanoi ta inshoiu zlochynnistiu vid 26 zhovt. 1993 r. [Agreement on cooperation between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Croatia in combating terrorism, smuggling, drug abuse, organized crime and other crime of October 26, 1993]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy, Official Bulletin of Ukraine*, 44 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 22.06.2018

Kniaziev S. – Ph.D in Law, Doctoral Student of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine

Legislative Regulation of Covert Actions and Operative-Search Activity in Ukraine

Article presents characteristics of legislative framework regulating covert actions and operative-search activity in Ukraine. Author systematizes statutory acts regulating covert actions and operative-search activity in groups: acts defining the key tasks of covert actions and operative-search activity; acts establishing procedure of covert actions and operative-search activity performance and functions of its subjects; acts establishing application of special measures in the course of covert actions and operative-search activity; acts defining application of specific forms and methods of covert actions and operative-search activity; acts regulating procedure of accumulation, systematization and use of obtained data. Statutory sources regulating organization of covert actions and operative-search activity are separated into two groups: international and national legislation. Author analyzed international agreements regulating the process of international cooperation in the abovementioned area. Separate group is formed by statutory acts with restricted access according to the Law of Ukraine «On state secret», 1994. Current features of covert actions and operative-search activity statutory regulation are differentiated: area of law enforcement social relations regulated by multiple statutory acts; aimed at organization and result; relations between subjects and objects are legally shaped; always connected to actual relations; performed with use of complex system of methods compliant with the legal requirements; guarantee enforcement of legal requirements; impact on law enforcement subjects and objects behavior in order to fulfill the tasks; performed with use of legal standards and relevant legislative acts. It is stated that currently a sufficient statutory framework is formed in Ukraine which allows to ensure organization of covert actions and operative and search activity. But some issues still require further improvement.

Keywords: covert actions; operative and search activity; statutory act.